

LUBLANSKE NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA.

Sreda 13. d.

Roshnizvet. 1798.

Nro. 47.

Lublana.

Zheterti dan tiga mešza je v' Idrii nekaj zefarſkeh Fabrik pogoreło.

Zhetertek je bila navadna prozeſia Reſhniga Teleſa viſoko vrędni Firſht Viſhi Shkof jo je pelal, regiment Huſ parado delal, inu ſtrełal, tudi ſo ſtrełali meſtni ſtrełzi inu lovzi. Nedelo ſta bile dve prozeſie s' Reſhnim Teleſam ena v' meſti per zerkvi S. Jakoba, druga pred meſtam per Materi Boſhji pred moſtam, obe s' veliko zhaſtjo inu ſtrełanjam.

Dunaj

Svitli Zesar inu Zesariza sta se pelala v'frëdo is Duneja na grad Laxenburg, bota ostala zelo poletje sunaj savolo sdraviga lufta.

Dosti dobrovolnih darov sa vojsko je spet pernesenih pred Zesarja.

Eden, kateri sna lepo pisati, je ene pifane molituvne bukve svitli Zesarizi podal, katere je s' posëbnim dopadajenjam prejela.

Lafhko.

Pismo is Turina 2. dan vëlki Travnja pravi: Kralëvi so bili per kraji Rocca Grimalda od vseh strani popadeni, de so se mogli nasaj vmakniti; sovrashniki bi naf bili sajëli, ako bi kralëvi nebili dobro strëlali, sadnizh so bili puntarji v'beg pognani, de so notri do kraja Orada tekli. Tukaj mislio spet nasaj kralëve potisniti; al po vseh vafes so jeli ludje v'plat sgoni biti, na pomozh kralëvim tezhi; kralëvi so vjeli dvanajst puntarjov; so reshili dosti svojih vjetih, le eniga soldata inu tri kmëte sgubili; al puntarjov je petnajst pobitih; tudi so ludje semtarkje dosti pod rufhno spravili, kateri so ropali inu kradli.

Is Majlanda pishejo, de sardiniski puntarji pomozh dobivajo, slasti potegujejo s' njimi franzosi; pravio, de imajo sa generala eniga franzosa.

Zisalpinzi so se s' franzosmi poglihali, se sastopili sa perjasnost na boj inu sa kup-zhio. Te glihanja so poterdili, v' Paris poslali, inu zhakajo tudi od tam poterdenje.

Pomankanje denarjov je tako veliko v' Zisalpinii, de morejo vezhi del klofhtrov, Shkofie, inu zerkveniga premoshenja pobrati, zhe ote vse lukne samafhiti. Sami nekiteri klofhtri bodo ostali sa stare inu nadloshne minihe, de nebode treba vsakimu posebej denarjov dajati, inu de na tako visho nebode tolikaj denarja potrosneniga. Tudi ostanejo fare inu od posebnih dobrotnikov sa brumnost sturjene duhovne naredbes.

Shkofam pozhasi oblast krajshajo, inu odjemlejo,

Is Rima so pisma od shestnajstiga velki Travna, de so se ludje zhes franzose inu nove prenarejanja spuntali v' vajvodstvu Urbino, inu se vlezhejo sa staro Papeshovo oblast, franzosi kruha nimajo, satorej rajshi vhajajo.

Papeshovi so podse spravili en velik del vajvodstva Urbino, sdaj shugajo mesto Pesaro premagati; inu druge ob zisalpinski meji. Franzosi inu zisalpinzi so bili dosdaj preflabi jim soperstati, naberajo ludi, inu soldate, inu bodo gledali Papeshove perjatle vgnati, kakor bodo mogli.

Nemška.

Deshelak Francois je pršhel v' Raftadt 22. v' lki Travnja glihat s' grafam Kobenzel savolo Bernadottoviga hrupa na Duneji.

Moškovitar je pošlal v' Berlin na Prajsoviga Krala knęsa Repnin savolo posebni-ga glihanja. Prajsovi Kral je došti offizir-jov svoje armade na vęzhi stopno povišhal; on je vse regimente preględal, tudi je šhel v' Pomorje preględat regimente.

V' Raftadti so glihanja enmalo preneha-le, zbakajo na drugiga glihavza. Treilhard je med Petire Visharje svolen.

Polnozhna Amerika.

Amerikanzi nemorejo s' franzosmi sa mir sglihati, ker franzosi ozhejo imęti dvanajšt sto tavshent liber sa dar ludęm per oblast-vanju, inu na pošdilo otę 32. millionov li-ber; potle bi šhc lę franzosi otli glihati; popręd pa nezhejo nobene besęde od glihan-ja slišhati. Satorej so Amerikanzi sklenili, se franzosam v' bran postaviti, barke na voj-fko napraviti, inu se morebit s' anglesmi zhes franzio vsdigniti; sakaj njim se bolšhi sdi, denarje sa svojo prostost potrositi, ka-kor se pošhręšnim neperjatlam pod noge v-ręzhi.

Moškovia.

Pęti dan v' lki Travnja je bila v' Peter-gradi oklizana ta vkasa:

Snano inu vëdozhe bodi flëhernimu, zë-
li Europi, inu vëlnimu svëtu, de njih Ro-
fiska Zarfska velizhast Pavl Pervi so sapovë-
dali skus mene knësa Alexandra Besborod-
ko perviga ministra inu kanzlirja të besëde:

„Franzosi visharji so povele dali 23.
mëfza sneshnika v' shëstim lëti svojga shë-
vila rekozh: Zhe bode kdo skusi morje Sund
spustil kako barko s' angleskim blagam ob-
losheno, naj bo barka is karkol kralëftva
ozhe, se bode to shëtëlo sanam vojsko napovë-
dati. Na të franzoske besëde so vkasali njih
zarfska Svitlost poslati 22. verstneh bark,
inu 250. galëj v' Sund, de bode vsëfkupno
kupzhio branile pred ozhituo filo franzos-
kiga visharftva, sakaj franzosko povele je
soper vso ludsko pravizo; tudi perterdio
njih zarfska Svitlost s' svojo zarfsko besëdo,
de bode prostost kupzhie branili po vsi svo-
ji mozhi skusi svojo sholnërshino na suhim
inu na morji. Ta njih vkasa ima vsim pos-
lanikam inu ministram osnanena biti.

Shvajz.

Med shvajzarji inu franzoskimi komi-
sarji se zhedalaj bol jesik mëfha. Poslanik
Mengaud je Shvajzarje tolashil, inu pomozh
obëtal zhes roparske komisarje; al komisar
Rapinat shvajzarfskeh deshël premoshenje lë
naprej prodaja, pezhate lomi, katëre so
shvajzarfski visharji na deshëlne kasse dja-
li, inu pravi, de to je volja franzoskih ob-
lastni-

lastnikov. Shvajzarji so se v' Paris pertoshili, inu pravio: mi smo sami svoji, ne pa hlapzi inu teshaki unajne samoglavnosti, se sanesimo na raslozhik pravizhniga Visharstva v' Parisi.

Anglia.

Natihama so poslali vezh bark inu shtir tavshent foldatov proti franzoskimu bręgu, de bodo al hollendarške brodove al franzoske popadli, inu barke pobrali, shkodo sturili, ja, zhe bo mogozhe, kaj deshele vsęli.

Kar ljudę pomnio, ni nobenikrat taka dobra letina sa kafę inu zuker bila, kakor letaf v' Ameriki kashe, slasti na otokih Martinika, Dominika inu drugih angleskih.

Angleske barke so franzosam inu Hollendarjam semterkje dosti bark pobrale; sdaj v' kratkim zhasi so jeh shtirnajst seboj v' nafhe brodove vjęteh perpęlali.

Franzia.

Oba sbora Mlajshih inu Starishih sta poterdila glihanje, s' katerim se męsto Genf pod Franzio podvershe.

Shestnajsti dan poprejshniga męsza so pervolili tri millione liber sa deshele inu kraje v' okrajni Vendeę, sa shkodo, kar so jo terpęli ob zhasi, dokler so se tamkaj franzosi sami med seboj vojskovali, ropali, shgali, morili, inu strafhne rezhi rasganali.

Doma-

Domazhe gospodarstvo meſta Paris ni moglo s' denarmi ſ-hajati, satorej ſo meſtni goſpoſki pervolili poſoditi nekaj denarjov is deſhelne ſkrine.

Piſma od glihanja s' Zisalpinio ſo bile na-proti ſmeñjane inu podpisane v' Parisi ſhtir-najſti dan poprejſhniga meſza.

Vmerli ſo v' Lublani.

1. dan Roſhnizveťa.

Baron Aichelburg, 71. l. per krishankah Nro. 331.

5. dan. Urban Bedenzhizh, ſhtudent, 12. l. na Shabjeki Nro. 55. ſe je pod tranzho vbiľ od viharja na tla podert.

Nasnanje.

Perhodno nedelo ſe bo v'zerkvi Fare Marie Divize pred moſtam v' Lublani obha-jalo ſa ſvelizhanga ſpoſnanje ſluſhabnika Boſhjiga Leonarda is Porto Maurizio Fran-zifkanſkiga ordna, kateri je lani v' Rimi ſa ſvelizhanga ſpoſnan bil. V' ſabboto ob treh bodo Vezhernize, ob petih Litanie. V' ne-delo ſjutraj ob polſheſtih Maſha inu kraja-fka pridiga, ob devetih nemſhka, inu peta maſha; popoldne ob treh vezhernize, ob ſhtireh krajnſka pridiga, inu Litanie. Bu-kve ſhivlenja ſvelizhaniga Leonarda ſo v' nemſhkim inu flovenſkim jeſiki naprodaj per Kleinmajerju na velkim tergi Nro. 190. po petizi.

Osnanilo.

Sanaprej neperpuſtę opravila vſaki tęden dvakrat noviz dajati, bolſhi pa je nekaj, kakor nizh; tedaj od perhodniga mali Serpana bom dělil Novize v' tędni enkrat, to je ſleherno ſabboto; novize bodo tudi bolſhi kup, to je po dva goldinarja ſkuſi zelo leto, inu po poſhti poſlane 4. goldinarje Vęzhi inu lepſhi zhaſ bo pomagal piſanje bol oſnashiti, inu s' perjętnoſtjo piſati, pridne reſnizhne novize sbrati, bravzam vſe s' lubo kratkoſtjo povędati, inu liſt tako napolniti, de perſtavkov nebode nikol vezh, ſunaj, kar ſadna ſtran sneſe; kakor hitro bi oſnanil inu merlizhov zheſ bilo, ſe bo poſebni liſt dal; tudi bo poſebni liſt perdan, kader bi ſe kaj poſębniga ſgodilo, kar ſe ne more ob kratkim rezhi. Naj ſe tedaj perjatlj ſgodaj oglasio, inu ſvoj goldinar ſa pol leta naprej vloſhe, de ſe bo vędelo ſa natiſkanje ſkerbęti, ſlaſti morejo ſgodaj ſe per poſhtah glaſiti, kateri per njęh novize jemlejo, inu dati 2. goldinarja ſa polovizo leta; ſakaj lublanſki viſhi poſtmaſter je meni naſnanje poſlal, de ſe mu ima ob polovizi meſeza Roſhnizvęta to je ob S. Vidi naprej plazhati, kakor je ſhe ſtara navada per poſhtah. Saupam dobiti ſhe vezh bravzov, kakor doſdaj, ſlaſti, kęr je zęna majnſhi, poſtreſhbo pa ſhe bol ſveſto oblubim, inu ludęm bo ravno prav hodilo v' Sabboto kaj brati, kader dęlapuſt na vęzher oddihlej perneſe inu k' branju vabi.